

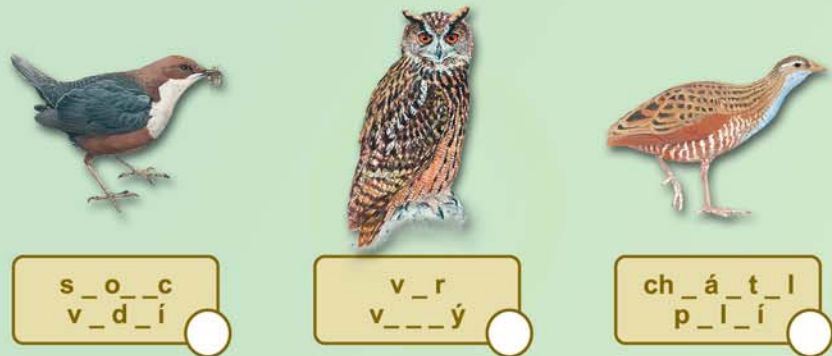
Na tahu

S příchodem podzimu se naše příroda mění. Stromy se ukazují v nejzářivějších barvách, květiny odkvétají a dozrávají poslední plody. Nejen rostliny, ale také živočichové se připravují na zimu. Každý po svém, ale vždy, jak nejlépe umí. S mnohými se musíme rozloučit a čekat na jaro, až se zase uvidíme. Mezi zvířata, která nás na podzim opouštějí, patří také tažní ptáci. Hlavním důvodem, proč se někteří ptáci vydávají na dlouhou a nebezpečnou cestu, je nedostatek potravy, který na sebe s příchodem zimy nenechá dlouho čekat. Za potravou se tak vydávají například vlaštovky, jirčičky, krutihlavové, křepelky, čápi nebo třeba kukačky a mnozí další. A kam vlastně vede jejich cesta? Nejčastěji míří do oblasti Středomoří, Pyrenejského a Apeninského poloostrova, ale výjimkou není ani subsaharská Afrika. Na svých cestách překonávají stovky kilometrů, často jen s velmi omezeným množstvím vody a potravy. Proto také létají hlavně v noci, aby šetřili tolik drahocennou energii. A jak poznají, že přišel čas odletu? Pomohou jim tzv. biorytmy. To jsou takové vnitřní hodiny, které se řídí délkou dne, a napoví „ptačím poutníkům“, kdy je čas odletu.

1. ÚKOL: DOPLŇOVAČKA

Dopíšte názvy ptáků a označte křížkem tažné druhy.

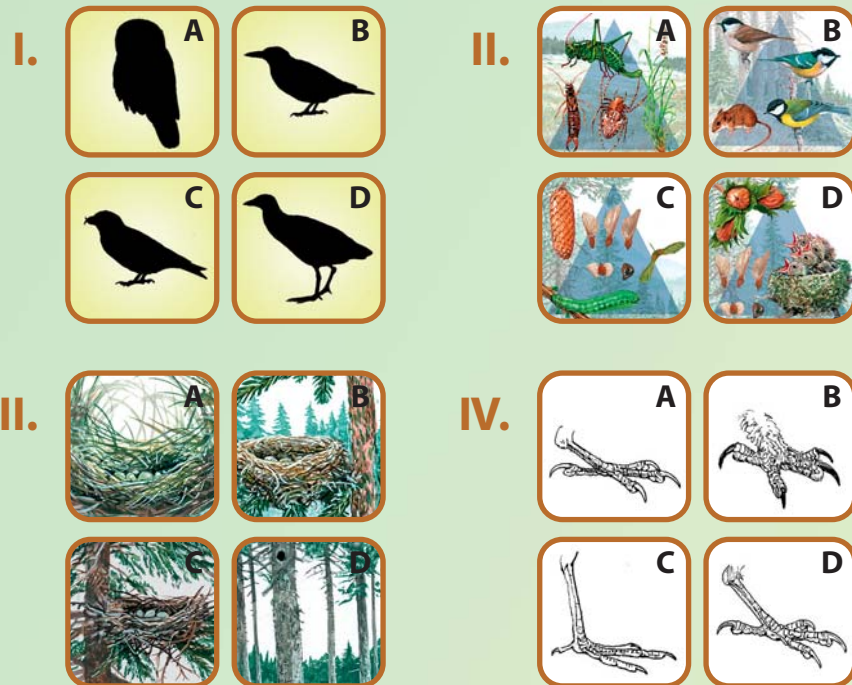
s _ o _ c
v _ d _ i

v _ r
v _ _ _ ý

ch _ á _ t _ l
p _ l _ í

2. ÚKOL: ČTVERCOVÁ SKRÝVAČKA

V každé čtveřici je obrázek, který nějak souvisí s jedním ze tří druhů, které jste určili v prvním úkolu. Dokážete jej najít?

Krutihlav obecný

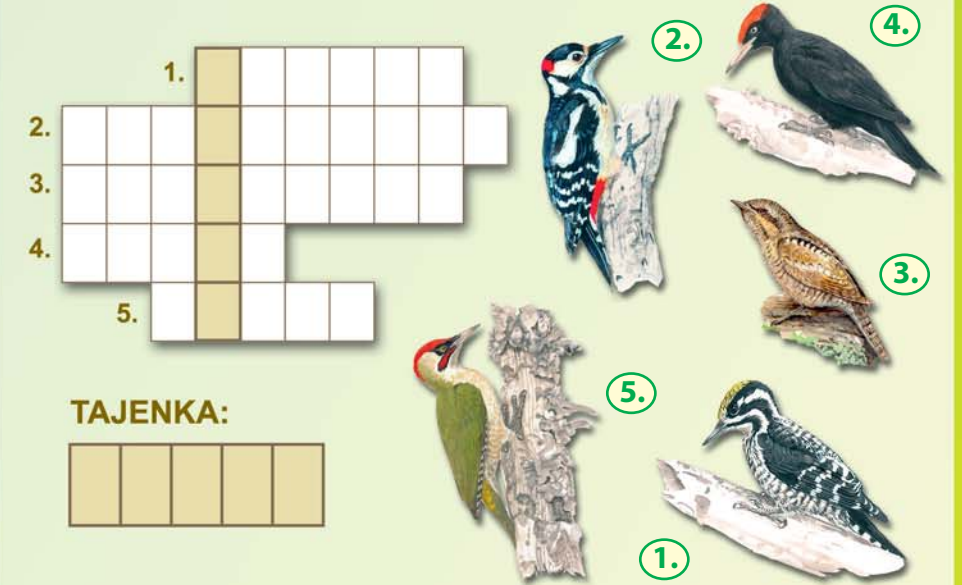
Šplhavec, který nešplhá...

Milé děti, jmenuji se krutihlav obecný a stejně jako strakapoud, datel, žluna nebo datlík patřím do řádu šplhaviců. Také nad tím kroutíte hlavou? Já také. Přiznávám, že do naší velké rodiny šplhaviců moc nezapadám. Tak zaprvé, já po stromech s oporou silného ocasu nešplhám. Mám sice vratiprst (obrátený prst na noze), ale má ocasní pířka k tomuhle pohybu přizpůsobena nejsou, a tak radši posedávám nebo skáču z větvičky na větev. Inu jak se říká: „ševče drž se svého kopyta“. A to platí i pro můj zobáček. Ostatní datlovití ptáci mají zobák silný a ostrý jako dláto, kterým dokáží zpod kůry vyklovat i tu nejskrytější larvu nebo vyhloubit parádní dutinu. To já neumím. Můj zobáček připomíná spíš takovou malou pinzetu. Ale mě to vůbec nemrzí, naopak takový zobák je náramný nástroj. Sezobávám s ním hmyz z povrchu země. Nejvíc si pochutnám na mravencích a jejich larvách, které sbírám lepkavým červovitým jazykem. A jak to mám s dutinami ve stromech? Jak už jsem říkal, vyrábět je neumím, ale tuze je potřebuji. K čemu? To je dobrá otázka. Hnízdím v nich a pečuji o svá mláďata. Ještě že nám čas od času nějakou tu dutinu třeba strakapoudi přenechají. A jak vlastně vypadám? Docela obvykle, na první pohled připomínám samičku tuhyka nebo velkého vrabce. Ale umím něco, z čeho jde ostatním hlava kolem. Moje mláďata dokáží v dutině výhružně syčet a tím zastrašovat nepřítele. A když se polekám nebo jsem vyrušen, začnu otáčet hlavu ze strany na stranu až o 360 stupňů. Že jste to nikdy neviděly? Nevadí, třeba už příští jaro budeme mít štěstí a potkáme se někde ve smíšeném lese nebo v zahradě. Ale teď už se s vámi musím rozloučit, je nejvyšší čas vydat se na cestu do teplých krajín.

3. ÚKOL: TAJENKA

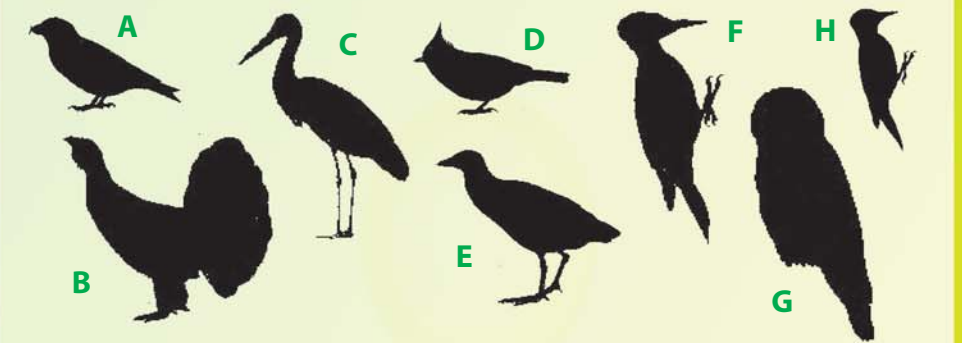
Poznejte šplhavce na obrázcích. Pojmenujte jednotlivé ptáky a vyluštěte tajenku.

TAJENKA:

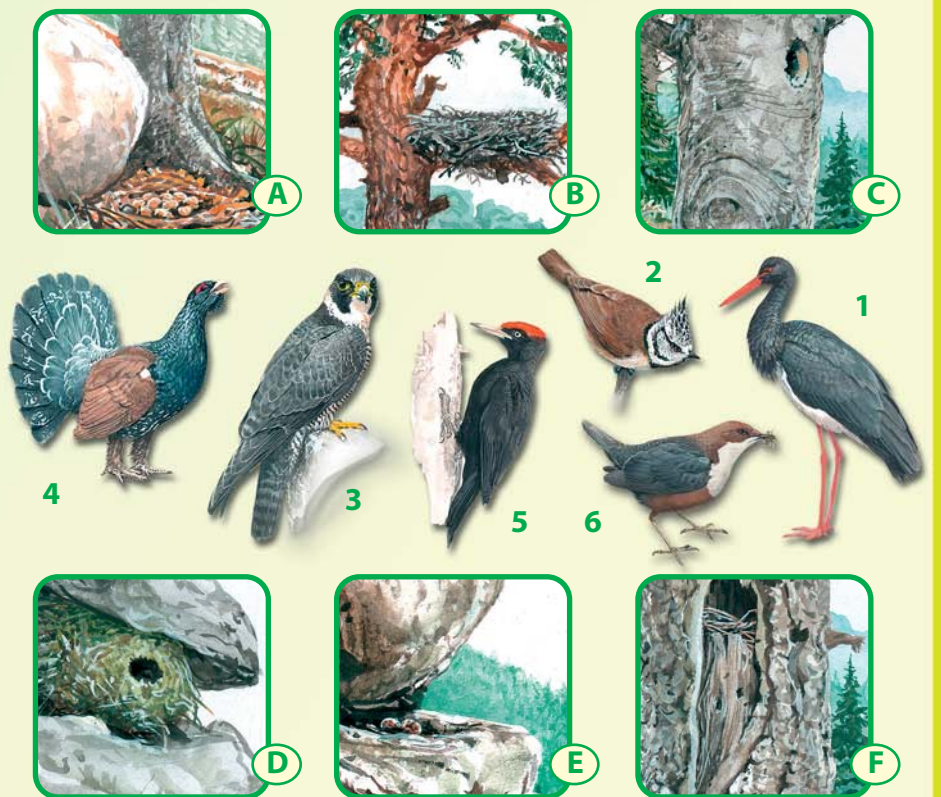
4. ÚKOL: POZNÁTE PODLE SILUETY ŠUMAVSKÉ PTÁKY?

Určete, kolik je mezi nimi šplhaviců.

5. ÚKOL: KDO KDE HNÍZDÍ?

Spojte ptáka s jeho hnízdem. Dokážete určit jména vyobrazených ptáků?

Krutihlav obecný

Jynx torquilla

Wendehals

Wryneck

Autor: Jiří Bohdal

